

42.73 - Založení agrolesnického systému

Intervention Code (MS)	42.73
Název intervence	Založení agrolesnického systému
Typ intervence	INVEST(73-74) – Investments, including investments in irrigation
Společný ukazatel výstupů	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generační obnova: Ne Životní prostředí: Ano ES rebate system: Ne Iniciativa Společenství pro rozvoj venkova (LEADER): Ne

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Územní rozsah: **Vnitrostátní**

Kód	Popis
CZ	Česko

Popis územního rozsahu

ČR kromě hlavního města Prahy.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Kód a popis SPECIFICKÉHO CÍLE SZP	Doporučené specifické cíle SZP pro tento typ intervence jsou vyznačeny tučně
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Kód	Popis	Stanovení priorit na úrovni strategického plánu SZP	Řešeno ve strategickém plánu SZP
P4.01	Zvýšit odolnost zemědělství ke klimatické změně	Vysoká	Ano
P4.02	Snížit emise GHG a amoniaku ze zemědělství	Střední	Ano
P4.06	Zabezpečit a zlepšit poutání a ukládání uhlíku do půdy	Velmi vysoká	Ano

4 Result indicator(s)

Kód a popis UKAZATELE VÝSLEDKŮ	Doporučené ukazatele výsledků pro vybrané specifické cíle SZP této intervence jsou vyznačeny tučně
R.17	Plocha, na niž se vztahuje podpora na zalesňování a obnovu agrolesnických systémů, včetně příslušného členění
R.26	Podíl zemědělských podniků, které využívají podporu produktivních a neproduktivních investic v rámci SZP související s péčí o přírodní zdroje

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervence vychází z cílů EU v SZP a nařízení (EU) č. 2021/2115 a je v souladu se Strategií MZe 2030, jejímž participačním dokumentem je také Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Jednou z priorit je podpora udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a obnova úrodné, funkční a estetické krajiny. Intervence je v plně souladu se Strategií EU v oblasti biologické

rozmanitost do roku 2030, která apeluje na zvýšení zavádění opatření na podporu agrolesnictví v rámci rozvoje venkova (2.2.2. Návrat přírody na zemědělskou půdu).

Touto intervencí bude podporováno založení 2 typů agrolesnických systémů, a to silvoorebných a silvopastevních. Jedná se o systémy obhospodařování půdy, v rámci kterých je stejný pozemek zároveň využíván k pěstování dřevin a k zemědělské činnosti (silvoorebné) nebo pastvě (silvopastevní) bez záměru převodu pozemku na lesní porost.

V rámci agrolesnických systémů je možná liniová výsadba na orné půdě u silvoorebných systémů a roztroušená, popř. liniová výsadba na pastvinách u silvopastevních systémů.

V rámci silvopastevních systémů je možná i výsadba skupiny dřevin, která v budoucnu poskytne úkryt pasoucím se hospodářským zvířatům před extrémním horkem nebo v případě špatného počasí.

Dřeviny v agrolesnických systémech plní významné ekosystémové služby a mimoprodukční funkce jako je zejména ochlazování krajiny a aktivní působení proti změně klimatu. Tyto systémy mají velmi příznivé environmentální benefity v porovnání se standardním zemědělstvím. Mezi nejvýznamnější patří jejich protierozní funkce, příznivější bilance živin (omezují potřebu hnojení), zvýšení biodiverzity (nadzemní i půdní), snižování vyplavování dusičnanů do vod a ukládání uhlíku v půdě. Dále fungují účinně jako ochrana vod (vyrovnávají vodní bilanci v krajině, upravují chemismus a filtraci vody). V neposlední řadě pak výrazně přispívají k tlumení klimatických extrémů a jejich dopadů na zemědělský systém (extrémní teploty a sucha, přívalové deště). Intervence tak řeší potřebu zvýšit odolnost zemědělství ke klimatické změně, kde SWOT identifikovala jako slabou stránku vysokou míru degradovaných a utužených půd s následnou ztrátou retenčního potenciálu. Agrolesnictví přispěje k omezení vodní eroze a dalších degradačních faktorů zajištěním vegetačního pokryvu a rozčleněním velkých půdních bloků. Agrolesnictví také přispěje účinnějším pohlcováním GHG ke snížení emisí a k zvýšení sekvestrace uhlíku do půdy, čímž cílí na identifikovanou potřebu snížit emise GHG a zvýšit sekvestraci uhlíku do půdy. Potenciálem pro pohlcování uhlíku je agrolesnictví jedním z nástrojů uhlíkového zemědělství.

Intervence bude realizována jako investice na založení vybraného agrolesnického systému.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Způsobilí příjemci:

- Příjemcem jsou uživatelé půdy evidované v LPIS, kteří se dobrovolně zaváží k provádění podmínek v rámci závazku.

Podmínky způsobilosti:

- Založení agrolesnického systému lze realizovat na zemědělské půdě na území České republiky s výjimkou území hlavního města Prahy.
- Agrolesnický systém lze založit na DPB evidovaném v LPIS s druhem zemědělské kultury standardní orná půda (R) travní porost na orné půdě (G) nebo trvalý travní porost (T). Po založení agrolesnického systému nedochází ke změně kultury.
- Ve specifických případech v oblastech Natura 2000 bude požadováno potvrzení orgánu ochrany přírody.
- Minimální výměra pro založení agrolesnických systémů je 0,5 ha.
- Při výsadbě v prvním roce závazku bude použito 100 kusů dřevin na hektar.
- Volba dřevin, typ sadby a designu výsadby budou provedeny podle projektu.

- Výsadba pouze dle schváleného seznamu dřevin pro toto opatření, v případě nepůvodních druhů ze seznamu platí povinnost souhlasu orgánu ochrany přírody.
- Při výsadbě je použito více než 50% lesních dřevin, žádný z použitých druhů dřevin nesmí být ve výsadbě zastoupen více než 40%.
- Liniová výsadba ve schválené šířce pásů stromů a sponu.
- U silvopastevního systému je možná liniová i roztroušená výsadba nebo výsadba ve skupině.
- U silvoorebného systému je možná pouze liniová výsadba.
- Zemědělská půda, na které je založen agrolesnický systém mezi pásy dřevin je řádně zemědělsky obhospodářována.
- Podpora není určena pro výmladkové plantáže a pěstování vánočních stromků.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Není relevantní.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Podpora na založení lesního porostu se poskytuje jako investiční paušální platba v EUR/ha.

Range of support at beneficiary level

Platba je poskytnuta k realizaci investice – založení agrolesnického systému. Dotace na založení systému bude poskytnuta formou zjednodušených nákladů ve výši 4 353 EUR/ha.

26.70 - Péče o založený agrolesnický systém

Intervention Code (MS)	26.70
Název intervence	Péče o založený agrolesnický systém
Typ intervence	ENVCLIM(70) – Environmental, climate-related and other management commitments
Společný ukazatel výstupů	O.16. Number of hectares or number of other units under maintenance commitments for afforestation and agroforestry
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generační obnova: Ne Životní prostředí: Ano ES rebate system: Ne Iniciativa Společenství pro rozvoj venkova (LEADER): Ne

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Územní rozsah: **Vnitrostátní**

Kód	Popis
CZ	Česko

Popis územního rozsahu

ČR kromě hlavního města Prahy.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

Kód a popis SPECIFICKÉHO CÍLE SZP	Doporučené specifické cíle SZP pro tento typ intervence jsou vyznačeny tučně
SO4	Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Kód	Popis	Stanovení priorit na úrovni strategického plánu SZP	Řešeno ve strategickém plánu SZP
P4.01	Zvýšit odolnost zemědělství ke klimatické změně	Vysoká	Ano
P4.02	Snížit emise GHG a amoniaku ze zemědělství	Střední	Ano
P4.05	Zlepšit vodoochranné funkce lesních porostů	Střední	Ano

4 Result indicator(s)

Kód a popis UKAZATELE VÝSLEDKŮ	Doporučené ukazatele výsledků pro vybrané specifické cíle SZP této intervence jsou vyznačeny tučně
R.12	Podíl využívané zemědělské půdy, na niž se vztahují podporované závazky týkající se lepšího přizpůsobování se změně klimatu
R.14	Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervence vychází z cílů EU v SZP a nařízení (EU) č. 2021/2115 a je v souladu se Strategií MZe 2030, jejímž participačním dokumentem je také Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Jednou z priorit je podpora udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a obnova úrodné, funkční a estetické krajiny. Intervence svým obsahem naplňuje způsob hospodaření

označovaný jako „uhlíkové zemědělství“. Péče o agrolesnické systémy zajišťující jejich funkčnost zároven reflektuje Strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti, která uvádí velký potenciál agrolesnictví pro biologickou rozmanitost, lidi a klima.

Touto intervencí bude podporována péče o agrolesnický systém založený v rámci intervence Založení agrolesnického systému, a to po dobu následných pěti let po založení. Metodika výpočtu je založena na základě dodatečných nákladů na údržbu agrolesnického systému, která zahrnuje řez stromů, obnovu ochrany stromů před okusem.

Stromy na orné půdě významně omezují vodní a větrnou erozi, ale také svými kořeny a opadem navracejí do půdy organickou hmotu a pomáhají zvýšit její obsah a zlepšují tak strukturu půdy. Zlepšením struktury půdy dochází ke zlepšení jejich vlastností a schopnosti zadržovat vodu. Významným přínosem je vázání oxidu uhličitého a jeho ukládání do podzemní i nadzemní biomasy.

Intervence bude realizována formou pětiletých závazků hospodaření.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Způsobilí příjemci:

- Příjemcem jsou uživatelé půdy evidované v LPIS, kteří se dobrovolně zaváží k provádění podmínek v rámci závazku.

Podmínky způsobilosti:

- Žadatel zajišťuje péči o založený agrolesnický systém v rámci intervence Založení agrolesnického systému, která zahrnuje řez stromů, zajištění a ochranu dřevin.
- V případě úhynu dosadí dřeviny tak, aby byl zachován poměr více než 50 % lesních dřevin.
- Na konci závazku bude ve výsadbě minimálně 75 životaschopných jedinců na hektar.
- Mezi pásy dřevin jsou pěstovány zemědělské plodiny a probíhají zemědělské operace (silvoorebný systém) nebo sečení a pastva (silvopastevní systém).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Není relevantní.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Kód	Popis
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive

List of relevant mandatory national standards

Orná půda

- Orná půda, na které se vykytuje liniová výsadba stromů o maximálním počtu 100 stromů/ha založená podle nařízení (EU) 2021/2115.

Trvalý travní porost

- Trvalý travní porost, na kterém se vyskytuje liniová, roztroušená nebo skupinová výsadba stromů o maximálním počtu 100 stromů/ha založená podle nařízení (EU) 2021/2115.

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

Intervence navazuje na DZES 6. Stromy na z.p. (zejména na o.p.) významně omezují vodní a větrnou erozi, ale také svými kořeny a opadem navracejí do půdy organickou hmotu.

Žadatelé jsou povinni dodržovat příslušné podmínky standardů a aktů kontroly podmíněnosti.

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Náklady na péči po dobu následujících 5 let od založení agrolesnického systému (Článek 70).

Podpora je poskytována jako paušální platba v EUR/ha.

Dotace na péči o založený systém je poskytnuta ve výši 754 EUR/ha.

Pozn.: Kalkulace provedena v Kč, pro přepočet na EUR použit kurz 26,5 Kč/EUR.

Calculation method

Platbou je podporována péče o založený agrolesnický systém. Metodika výpočtu je založena na základě dodatečných nákladů na údržbu agrolesnického systému, která zahrnuje řez stromů, obnovu ochrany stromů před okusem.